

ՄԷ ՃՄՈՒՄԱ ԻՐԹԵՍԻ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand Rue de Pera, Taksim 65

Համբարսա իբի սէճա եանի
ՁԱՐՇԵՆՊԻՆՉ ՎԷ ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԵՍԻ
Կիւնիէրի ցէթ օլաւուր :

ՆԻՒՍԻԵՍԻ
30 ԲԱՐՍ

مجموعة اخبار
بكاوغلى تميم جادى نوسرو ٦٥

ԱՊՐԵՆԷ ՖԻԹԱՐԱՐԸ. = Իսթանպուլ իշին սէնէլիկի 60 ղշ. = 6 ալըզը 35. = Թաշրա իշին սէնէլիկի 85 = 6 Ալըզը 45 ղշ. տըր = Մէմալիքի էնէլիկի իշին սէնէլիկի 20 ֆր. տըր = Բօսթա իւնէրէթի պիզէ ալիտ տիւր = 15 կիւնիւք նիւսիւնէսի 60 բարս տըր = ԻԱՆԱՅԻ ՇԱՐԹԱՐԸ. = Ինճի սահիֆէնին սըրասը 5, շնճի վէ Յիւնիսի յահիֆէնին իշին սըրասը 3, վէ Կիւնիսի սահիֆէնին պէնէր սըրասը 1 ղշ. տըր = Զօք տէֆա տէրճ իտիւնէնէր իւնիսի իշին սըրասը բազարլըզ օլաւուր :

Ղազէթայա միւթէալիք խոռոռաթ իշին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆԱ միւրաճաթ օլաւուր = Իտարէխանէ՛ Պէյօղլուտա ճառաթի քէպիւրտէ Ն. 65 :

ԵՐՈՒՍԱՂԵՍ

ՈՒՆՏԱՒՈՐԻ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հետաքրքիր դրօսալիկ մը չեմ, ալ պարզ ուխտաւոր մը, որ բազմաթիւ համար յանձն առի ճամբորդութեան յոգնութիւնները, որոնց փոխարէն առաւելապէս վարձատրուած կը համարիմ ինքզինքս երկնային միւրթարութեամբ և կրօնական օծութեամբ, զոր Երուսաղէմ անցուցինք այն խիստ քիչ օրերուն մէջ։ Զեմ կրնար մեկնել թէ ինչպէս ամէն քրիստոնեայ անհատ չի գիտեր հոն, այդ Ս. Բաղլաքը գտնէ մի անգամ իր կեանքին մէջ անձամբ ականատես ըլլալու մարդացեալ Աստուծոյ նուիրագործած տեղերուն, որոնք մարդու մտքին ու սրտին կը խօսին եւ հաւատքը մարդու մէջ կը խտացնեն։ Ատոր ապացոյցը սուրբ համար կ'ուզեմ նկարագրել հոս ոչ թէ տեսածս այլ ըզրգացածս։ Կը թողում ուրիշն որ անկեղծ զգացումս առաջնորդէ զիս պատկերացընելու այն անմոռանալի յիշատակները Ս. վայրերուն, որոնք իբրեւ պատուական նշաններ անջինջ պիտի մնան սրտիս ու մտքիս մէջ։

Ս. Երուսաղէմ ճրագայտին իրիկունը ծնողացս հետ Երուսաղէմ հասանք, անպատմելի էր ուրախութիւնիս։ Պապը ինչպէս Իսթանպուլ (Հայր Աբրահամ) կոչուած դրան առջեւ ծուկն չըթած ըմբռնեցինք առաջին քաղցր տպաւորութիւնը, այդ փափաքուած, սիրուած քաղաքն հասած ըլլալու համար։ Հոն մեր սրտերն զգացին մեծ բան մը անհասկընալի որ կ'ընայ երկինքէն Աստուծոյ մօտիկցողի մը հոգւոյն մէջ։ Դէ, ինչ անուշ և մեծ հրճուանք է այն տառապանքը մարդու համար որ Աստուծոյն հետեւը կը փնտռէ երկրի վրայ։ Ս. Բաղլաքին սեմին վրայ ուրախութեան աղաղակ մը արձակեցինք երբ տեսանք մեր աչքերովը այդ թագուհի-քաղաքը, որ տակաւին խրոխտ, հակառակ անցելոյն կրած պատժայն մեծութեանը, ունի վեհութիւն մը զոր դարեր չը կրցան եղծանել։ Այն ճամբորդը, այն ուխտաւորը որ մարդացեալ Աստուծոյն չի փնտռեր Երուսաղէմի մէջ, բան մը չի հասկնար անկէ։ Քրիստոնէի մը սիրտը կը զգայ ինչ համայն որ ունի Երուսաղէմը, անոր համար մտածուած կը վերականգնէ տաճարները, գերեզմանները կը բանայ, հուսկեան քօղը կը պատուէ, կը հասնի Քրիստոսի ժամանակին, միեւնոյն ձայնը կը լսէ, միեւնոյն եղելութեանց հանդիսատես կ'ըլլայ եւ Աստուծոյն տնօրէնութեանց յիշատակները կը վերականգնան իր մէջը։ Բեթլէմի մը Սըրուրը, Գեթսեմանի պարտէզը, Սուրբ Գերեզմանը, և ճանապարհ ինչին, որքան տխուր, այնքան վեհ պատկերներ են, որոնց առջեւ մարդ լռին կը հիանայ և կը տառապի։ Կը տեսնէ ինչ եղած է այդ գեղեցիկ քաղաքը, որ հազար անգամ

միւրաճ է Սուրբ գրոց մէջ։ Իմայ այդ սուրբ քաղաքին մէջ Քրիստոնեան որչափ որ Աստուծոյ ողորմութեանը կ'ապաւինի, նոյնչափ ալ Աստուծոյ արդարութիւնը կը փառաբանէ, կը բանայ սիրտը յուսով, կամաց կամաց Քրիստոնէին տխուր ըզրգացումները կը նուազին, դէմքը կը ճառագայթէ։ Կարծես թէ Մեղքիսցեկ քահանան հացին եւ գինին զօնը կը ներկայացնէ իրեն։ Կարծես թէ Սողոմոնի երգերը, Դաւթի սաղմոսները և Մարգարէից ձայնները կը լսէ։ Ինչ գեղեցիկ բան Յիսուս առջեւ կ'անցնի շարունակ։ Բոլոր աշխարհիս մէջ, ո՛ր կրնաս գտնել տեղ մը այնչափ հրաշալի։ Սուրբ Գրոցը բանաստեղծութիւններն այդ քաղաքին վրայ կը թրթռան։ Երուսաղէմ, որ երբեմն Աստուծոյ ժողովրդեան փառքն ու պսակն էր, այժմ ալ իր սրբազան և հին յիշատակներովը սուրբ քաղաք մըն է։ Հրեաները հոն կուգան իրենց վերջին տարիները անցնելու համար, Քրիստոնեայէ կ'երթան իրենց ուխտը կատարելու, իրենց բարեպաշտութիւնը ջերմեանդութիւնը արտայայտելու։ Ս. Վրդմանին առաջը ծնրադերնք, Քրիստոս թաղուած է հոն։ Ահա այս զգացումը կը զոգացնէ զմեզ, ուղեւորին կը կ'թողի, ու ժերին կը հասնի, տապաւնաբար չի խօսիր այլ եւս, հոգեւոր երկնային խորքը կը թափանցէ, լուռ բողբոլին կը բարձրանայ։ Կը հեկեկանք, կ'ողբանք, պահիկ մը այս աշխարհ չենք տեսներ ոչ այլ ինչ, այլ մեր սիրելի Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս որ մեր փրկութեան համար Բեթլէմի մօտ չուք Սըրուրին մէջ ծնաւ, Երուսաղէմի մէջ չարաբուծեց, եւ Գողգոթայ լեռը խաչին վրայ աւաղեց իր հոգին և յանձն առաւ նոյն այդ գեղեցիկ մէջ երեք օր մնալ և Յարութիւն առաւ։ Սոյն մեծագոյն դէպքերուն ականատես եղող Երուսաղէմին աղքէ և ազինք յաւիտեանս յաւիտեանց պաշտօն և պատիւ պիտի տանին։ Երուսաղէմ, որուն միայն անունը բոլոր Քրիստոնէից հոգեւորները կը ցնցէ և սիրտերը կը յուզէ, որուն մէջ կեդրոնացած այդ անմահ յիշատակներն այնքան նուիրական և փառապանք են, որոնց հանդէպ բոլոր անկեղծ քրիստոնեայ աշխարհիս փառքն ու պարծանքը կը նսեմանան, քանզի, Երուսաղէմ ճամբորտ Աստուծոյն հետ յայտնութեան միակ տեղն եղած է, որով քրիստոնէութեան կրօնի քաղաքն է, և Երուսաղէմը պիտի ըլլայ քրիստոնէից համար միւրթարութիւն մը, զոր երեք աշխարհիս մէջ ու է կերպով կարելի ըլլայ զգալ։—Եւ սոյն Քրիստոնէութեան քաղաքին մէջ մեզ եւս ունինք փառաւոր նորաշին եկեղեցի մը «Մայր Յուսէփին» անունը, որ ճանապարհ ինչին վրայ զբոսնուելով, իր մէջ կը պարունակէ երկու կայանք (ըսթաբլիօն)։ Երրորդ կայանքը ուր Քրիստոս Տէրն մեր առաջին անգամ խաչին տակը ինկաւ, և չորրորդ կայանքը ուր խաչաբարձ Փրկիչն կանգնեց Սօրը հանդիպեցաւ։ Հոն, Սուրբ Կուսին կեցած ոտքերուն բուն տեղը իրեն հողաթափներն նկարուած են թանկագին ժաշկից

քարերով։ Քրիստոնէութեան նախկին դարերու մէջ կառուցուած եկեղեցւոյ մը յատակն էր այն, որ աւերակներու տակ թաղուած մնացած էր երկար ժամանակ, զոր տեղոյն ժողովրդապետ բազմաբնիկ Գերայ, Յովակիմ Ս. Վ. Թումանեանը բեր աշխատութեամբ յաջողած է ըստ պատահման երեւան հանել։ Կարծէք Աստուծոյն նախախնամութիւնը իր հաւատարիմ մշակին անձնուէր աշխատութիւնը վարձատրելու համար այդ հրաշալի գիւտը ըրեր էր անոր ձեռքով, և ատոր վրայ կառուցուած նոր հոյակապ եկեղեցին մեծագոյն զանձ մըն է մեր հասարակութեան, որուն համար կարծէ միշտ երախտապարտ ըլլալ այդ արդիւնաշատ վարդապետին։ Սրտի անպատմելի ուրախութեամբ խիստ շատ անգամ այցելեցինք և համբուրեցինք այդ հրաշալի մատուցները։ Արդէն բոլոր Քրիստոնեայ ուխտաւորք անպատճառ կ'այցելեն այդ թանկագին ուխտատեղին, և իրաւի, Ս. Երուսաղէմի մէջ քիչ մը մը ունենալ, հասարակութեան մը համար փառաւոր և պարտաւորութիւն մըն է մեր համար։ Երուսաղէմ աւելի նշանակութիւն մը և հմայք մը ունի, զարմանալի չէ՝ որ կարողութեան տէր անհատ մը, իր կենաց շրջանին մէջ գտնէ մի անգամ Ս. Երուսաղէմ այցելութեան չերթալ, և այդ պնծմալ ուխտատեղիններն չը տեսնէ, հոն արարածը իր սրտին մէջ հաւատքը, և պատուելու համար Քրիստոսի տնօրինական տեղերը։ Այո՛, պէտք է տեսնել Երուսաղէմը, այն նուիրական օրերուն մէջ, երբ կը կաղմուէն մեծածանրութեան թափոններն և կը մատուցուին հոգեպարար Սուրբ Պատարագներն, որ հանդերձաւ Երուսաղէմի մանրանկարն է կարծէք, պատկերացած կենդանի մարդուս աչքին առջեւ։

ԱՆԹԱՆԱՄ Ի. ԳՕՁԻՔԵԱՆ
Իերա, 28 Մարտ (Հ. Տ.) 1907

ԱՂԲԱՏՈՒԹԻՒՆ

—Աշխարհի մէջ փրկութեան գիտնականք, երկու կարգի բաժանեցին մեր այս կեանքը, Առաջինք են հարուստ և ճոխ դասակարգ, եւ ստորին, թէեւ գիտուն անփաթեմք։
—Ոսկւոյ տերանց, «ազնուական» ասացին, Դրուստայից փաղաքանքով գովեցին, իսկ աղքատին «նուստ» մակդիր կցեցին, Աղ ի վերայ վերաց նոցա յաւելին։
—Փառք մեծութիւն, հարստութեան յանձնեցին, Երջանկութիւն նորա վայել ասացին, Եւ ու կուսանք աղքատաց տունը զրկեցին Բաղձ մերկութիւն սոցա յարմար դասեցին։
—Երբ հարուստն ցուպ ի ձեռնին անցանեն իոյս տան մարդիկ բարեւ բռնած կանկաւ են, Իսկ աղքատաց, դաւ ընդ առաջ խոչ դնեն, Զի զլորեն ծիծաղ իւրեանց յարուստն։
—Արքած հարուստն տապալեցաւ ի տղմին,

«Փորձանք եղաւ» ըսին ընդ փոյթ վեր առին Երբ փորձանքով աղքատն յանկարծ կը սահի, «Ծատ խմած է» ըսին իսկոյն խոյս տուին։
—Մուշտակ հազած փարթամք յիւրեանց մեծ չենքին։
Ակուսեալ առեալ բարեկամօք խրախին, Իսկ սինլըրք քրճաղգեցիկ ի խրճիին, Դատարկափոր կը յորանջեն անդատին։
—Ընչեղաց կառքն լեռներու մէջ կ'արշաւէ, Բարեբաստք են, զի գործք նոցա յաջողէ, Իսկ չքաւորք ի մէջ դաշտաց տատանին, Ահաբեկեալ ի զուր աստ անդ խուճապին։
—Ասէր հարուստն «կատուք կերան մեր պողպատը»
Միաբարբառ ճիշտ ասացին բարեկամք, Նոյն կենդանին կերաւ պանիրն աղքատաց, «Սուտ կը խօսի» ըսին պարոն անպարծ։
—Ոստեաց հարուստն հաւատացին, թէեւ սուտ,
Մաքի զարկին ու ծիծաղեցան մարդիկուղք, Ստուգութիւնն բողբոջեցին անտեղուշք, «Ծատախօս է» ըսին դուրս մականուն։
—Հիւսնդութիւն ետս պատահի մեծատան, Պէտք պէն խորթիկը դեռ և դարման պատարաստ կան, Իսկ աղքատիկն մնայ անտէր անդարման, Կական բառնայ մի չիթ քացալ իսկ ոչ տան։
—Մահ հարուստին նոյնպէս լինի փառաւոր, Զայն զանգակաց հնչեն ուժգին հեռաւոր, Իսկ երբ մեռնի ողորմիլն չքաւոր,
Ոչ գտանի դաշտալաբարձ սգաւոր։
—Քահանայք իսկ միօրինակ չեն երգեր, Հարուստին կարգ աղու ձայնիւ երկարեն, Եւ աղքատին «մահու Դատեան» կրճատեն, Նորա դիակ ցուրտ չիրմին կը յանձնեն։
—Դամբանական ճառախօսներ մեծատան, Մարմարին, տապանաբար, մահարձան, Ափ մը հող է աղքատիկին գերեզման, Ոչ իսկ ասեն նորա հոգոյն «Հայր մեղայն»։
—Արցունք ծաղիկ ցանեն չիրմին մեծատան Միւրթարանք իւր զաւակաց կը կարդան, Պանդուխտ աղքատն ոչ ոք ունի որ սըզայ, Կամ սփոփանք և կամ մի չիթ արցունք տայ։
—Արդեօք հեղեմակք ալ խոժոր դիմօք պիտի տային վատաղաբեկ թշուառ հոգոյ աղքատին, Թէ զուարթալէմ, նման խեղճ Ղազարոսին Պիտի տանին հանգչիլ գողն Աբրահամին։
Մարտին Տ. Յ. ՊՕՅԱՆՆԵԱՆ

ՆԱՄԱԿ ՊԺԵԺԱՆԻ

Խմբագիր Տէր,

Այս տողերը Պժէժանի կոչուած պըզտիկ, սակայն գեղեցիկապէս քաղաքէ մը կը զրեմ Ձեզ, ուր կը գտնուիմ հիմակ առանձինն, ժողովրդապետութեան պաշտօն վարելով. սակայն որովհետեւ օղը ինձի չարմարիւր թշուորովիւ Արճ. Աքեպիւկոպոսին կողմէն, երբ ուրիշ մը որոշուի և հոս գայ, ես դարձեալ Հէմպէրկ պիտի երթամ։ Յարմար առիթ կը սեպեմ տեղեւոյ վրայ համառօտ տեղեկութիւն մը հաղորդել Ձեզ։

* Տիկեր պիտ գաւ Էրմանի թիճարեթ
խանէսինն տալիս միւշքիւ հալաւ օլտոգ
լարընա տալիս տէվէլան իտէն շախայ
«Բիւզանդիոն» Թէգզիպ իթմի աիտ:

ԱՌԻ ԹՈՒՂԵԱՆԼԱՐԸ

[illegible][illegible]

ՊՈՒԼԿԱՌԻՍՄԱՆ ՎԷ ՍԸՐՊԻԱ
Գարուարեն երկնքնեմեն վէ ներկերը
ճօլմաջնեման հազը օլան սեյլապար
Պուկարիսիան իլէ Սըրպիասա տախի բէ
յօգ խաաթաթը մուհիպ օլմուշ աղը :

Խիւտաւ վէհ տիկեաբ Վիլայէթի հետ - Դի-

լէր թայեհին . Սիւրեանի բաթըրզիւկինէ
թայեհին պաւրոսւան ըրեթպ . Ապտուրաճ
էք . հազարէթէրէնէ , ի մայի վէճկէ , ի հոնի
Սէճիթի , Սըրպահանըն Աթինա մասաւահաթ-
կիւզարը օլտուզը հայաէ , Սորպիա գրա-
ւընըն զիթպպէթը ժախտուսէսինէ թայեհին
օլտանն Մ . Գրիթիթիւ ի հոնի Սէճիթի ,
Ալանիք Ավսթրիա ժէն-գոնսօլսընա Զահի ,
Իւսկիւպ Ավսթրիա գոնսօլսընա Յիւնճիւ-
Անասօր աթիթի եօլը Էպիլիէնիթ մէվթի-
քինէ մէուր Հահի Էօմէր Տէաէյէ հիւն-
ճի . Օսմանի նիսաւարը Իսսան պաւրոսու-
մըլ ալը :

—Օսմանլը պանգաօր միւտիրը ումու
միսի Մ. Տրֆէս՝ էվվէլքի կիւն յրմէն

Ի Է Ք Մ.

ጣኔ 08 ትኩቹ ሥላሴ ትጣኔ

Ժան, պու տէֆա խըրս իլէ,

272 1700

— Ծագաթ, սէն աէ պէնիմ կիպի պ
էամրիւ արզու իտիեօրտուն . . . Հանաթ

ԴՐՈՒՄ ԻՆԴՈՒՄ ԵՐԱՐԱԳ, ԿԸՆԳԸՐՈՒՄԱԺԱՆ
ԿԱՆԿԱՐՈՒՄ:

